

Grønlandsk som begynder- og andetsprog A - 2022

1. Fagets rolle

Grønlandsk som begynder- og andetsprog A er et færdighedsfag, et vidensfag og et litteraturfag, der beskæftiger sig med grønlandsk sprog og litteratur. Faget omfatter anvendelse af grønlandsk i tale og skrift. Desuden omfatter faget en formidling af viden om grønlandsk litteratur, herunder kultur.

2. Fagets formål

Viden og færdigheder

Eleverne skal kunne forstå og anvende et alment grønlandsk sprog, og de skal ligeledes have viden om grønlandsk litteratur og kultur.

Lærings og arbejdskompetencer

Eleverne skal have viden om og kunne anvende grønlandsk i tale og skrift samt kunne arbejde med sprogets elementære opbygning og grammatik og dermed kunne kommunikere mundtligt og skriftligt. Eleverne skal have kendskab til og viden om grønlandsk litteratur og tilegne sig interkulturel kompetence.

Personlige og sociale kompetencer

Eleverne skal have grundlag for at kommunikere på tværs af kulturelle grænser i almene sammenhænge, og de skal have grønlandsksproglige og kulturelle kompetencer som en del af deres generelle studiekompetence.

Kulturelle og samfundsmæssige kompetencer

Eleverne skal have en sådan bevidsthed om den grønlandske kultur, at den udgør en del af grundlaget for deres forståelse for egen kulturbaggrund og identitet.

3. Læringsmål og indhold

3.1 Læringsmål

Eleverne skal kunne:

Sprogfærdighed

- forstå hovedindholdet af ukompliceret talt og skrevet grønlandsk i dagligdags kommunikation om kendte, studerede emner,
- kommunikere på grønlandsk om kendte, studerede emner ved at udtale grønlandsk forståeligt, benytte et basalt ordforråd inden for de studerede emner og tekster samt anvende centrale syntaktiske og grammatiske former nogenlunde korrekt i et ukompliceret, men forståeligt grønlandsk talesprog,
- skrive i det væsentlige korrekt grønlandsk i forskellige meddelelsessituationer,

Kultur og samfundsforhold

- foretage en selvstændig præsentation af tekster eller emner og indgå i en dialog herom,
- perspektivere studerede tekster og emner, samt vise basal interkulturel forståelse
- benytte fagets relevante hjælpemidler

3.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Det sproglige stofområde

- Udtale og intonation,

- b) Centrale dele af grønlandsk grammatik,
- c) Alment ordforråd til brug for mundtlig og skriftlig kommunikation med særligt fokus på de studerede emner.

Det litterære, herunder kulturmæssige stofområde

- a) Elementære grønlandske tekster og billedmateriale, der belyser litterære, kulturelle og samfundsmæssige forhold i det moderne Grønland
- b) Indføring i grønlandske, kulturelle og samfundsmæssige forhold i et omfang, der giver eleverne mulighed for at forstå de studerede tekster og emner samt fremmer deres interkulturelle forståelse.
- c) Relevante centrale hjælpemidler.

3.3 Supplerende stof

Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet og udvide elevernes faglige horisont. I det supplerende stof indgår tekster, også ikke-grønlandssprogede tekster, og andre udtryksformer, som har udgangspunkt i den grønlandske kultur, herunder æstetiske udtryk som film, kunst og musik.

4. Undervisningens tilrettelæggelse

4.1 Didaktiske principper

- a) Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes faglige niveau og viden.
- b) Undervisningen tilrettelægges, så den i videst muligt omfang har karakter af en læringsdialog mellem lærer og elever.
- c) Undervisningen tilrettelægges, så der veksles mellem forskellige undervisningsformer.
- d) Undervisningen tilrettelægges, så elevernes interesser og behov tilgodeses, så eleverne får mulighed for at opleve faget som spændende, relevant og vedkommende.
- e) Undervisningen tilrettelægges, så der både er faglig progression i de enkelte forløb og temaer såvel som progression i udviklingen af fagsprog og terminologi, så eleven gradvis opøves i mere selvstændige arbejdsformer og kompleks tænkning.
- f) Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang perspektiveres til det omgivende samfund

Det sproglige stofområde

Eleven skal så hurtigt som muligt opnå en elementær kommunikativ kompetence, som virker motiverende for den senere tilegnelse af fagets øvrige færdigheder og kompetencer. Det løbende skriftlige arbejde sigter ikke blot på skrivefærdighed, men støtter indlæring og udvikling af ordforråd og talefærdighed. Undervisningsdifferentiering er et naturligt didaktisk princip i hele forløbet.

Det litterære, herunder kulturmæssige stofområde

Undervisningen kan med fordel tilrettelægges i form af temaer, således at de forskellige områder dækkes af de valgte temaer, samt et projektførløb i det 3. år af den gymnasiale uddannelse. Projektførløbet vælges af elever og lærer i fællesskab inden for eller uden for de øvrige temaer og afsluttes med et produkt i omfang svarende til en skriftlig opgave på ca. 4 normalsider a 2400 anslag inklusive mellemrum pr. elev.

Det sproglige og det litterære/kulturmæssige stofområde vægtes skønsomt i forholdet 2:1. de to stofområder kan indgå i et samspil i undervisningen.

4.2 Arbejdsformer

Centralt i undervisningen står den faglige progression. Arbejdsformer og metoder varieres og tilpasses løbende de faglige mål. Undervisningen tilrettelægges med progression i valget af arbejdsformer, så eleverne opnår studiekompetence og selvstændighed i arbejdet.

Der arbejdes målrettet med kortere skriftlige opgaver, og i den forbindelse vænnes eleverne til at benytte hjælpemidler. Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler elevernes kommunikative kompetencer og kreative og innovative evner. Den kommunikative kompetence prioriteres højt både mundtligt og skriftligt, og digitale hjælpemidler inddrages som en naturlig del af undervisningen og bruges til formidling såvel som i arbejdet med sprogproduktion.

Det kulturmæssige stofområde

Arbejdet med grønlandsk kultur og samfundsforhold integreres løbende i arbejdet med emnerne. Der inddrages en bred vifte af arbejdsformer: lærerforedrag, individuelt arbejde, elevoplæg, klassesamtale, gruppearbejde, projektarbejde og fremlæggelse i grupper for klassen. Eleverne skal lære at benytte hensigtsmæssige læsemåder og informationssøgning.

4.3 It

Der lægges vægt på inddragelse af it i undervisningen i forbindelse med:

- skriveundervisningen og i arbejdet med præsentationsstøttede mundtlige oplæg og
- informationssøgning.

4.4 Fagsprog

Undervisningen skal tilrettelægges således, at der arbejdes systematisk med udvikling af elevernes fagsprog samt forståelse og anvendelse af fagets terminologi. Undervisningen skal tilrettelægges, så eleverne gradvist opnår sikkerhed i forståelse og brug af faglige ord og begreber.

4.5 Samspil med andre fag

Grønlandskfaget indgår i samspil med de øvrige fag. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages elevernes viden og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til arbejdet med problemstillingerne og belysning af fagets almindelige sider. Der skal være samspil med andre fag om emner af sproglig, litterær, kulturel, interkulturel, historisk og samfundsmæssig art. I løbet af uddannelsen, skal der tilrettelægges 30 timers tværfagligt forløb, hvor undervisningen i fagene grønlandsk og dansk samordnes.

5. Evaluering

5.1 Løbende evaluering

Der foretages løbende både formative og summative evalueringer, der giver eleverne viden om deres standpunkt i forhold til fagets mål.

Lærerens løbende evaluering omfatter både elevernes svage og stærke sider. Derved kan eleverne opnå en klar opfattelse af niveau og muligheder for progression.

5.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Faget afsluttes med en skriftlig prøve på grundlag af et centralt stillet opgavesæt.

Prøvens varighed er 6 timer. Eksaminanden vælger mellem et antal opgaver stillet på grundlag af et tekstmateriale. I de første 1½ time arbejdes der gruppevis med materialet, og der må tages notater.

Derefter besvarer eksaminanden opgaven individuelt. Når eksaminanden er alene, udleveres desuden delprøve 2, der består af ca. ¼ normalside a 2400 anslag inklusiv mellemrum dansk nutidstekst, der skal refereres på grønlandsk.

Den mundtlige prøve

Der gives 60 minutters forberedelsestid.

Prøven består af tre dele med en samlet eksaminationstid på ca. 30 minutter:

- 1) Oversættelse af ukendt grønlandsk tekst til dansk. Teksten skal have et omfang af ca. 200 skrifttegn.
- 2) Samtale på grønlandsk med udgangspunkt i en kendt, grønlandsksproget litterær tekst af et omfang på ca. 400 skrifttegn.
- 3) Fremlæggelse og samtale på grønlandsk eller dansk af indholdet af det i kulturdelen udarbejdede skriftlige projekt.

Det samme prøvemateriale må højst bruges to gange på samme hold.

5.3 Bedømmelseskriterier

Ved prøverne bedømmes, i hvilket omfang eksaminandens præstationer lever op til de faglige mål.

Ved *den skriftlige prøve* lægges der vægt på:

- a) læse- og tekstforståelse,
- b) formuleringsevne i forskellige meddelelsessituationer på et i det væsentlige korrekt grønlandsk 1. skriftsprog og
- c) selvstændighed i forhold til forlægget.

Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens besvarelse.

Ved *den mundtlige prøve* lægges der især vægt på:

- a) forståelig og ubesværet udtale,
- b) alment og tekstrelateret ordforråd, sætningsopbygning og udtryksfærdighed på et nogenlunde korrekt grønlandsk,
- c) forståelse af den af eksaminator valgte ukendte, grønlandske tekst,
- d) præsentation af kulturprojektet og
- e) overblik og perspektivering.

Sammenhængende sprogbrug er vigtigere end korrekthed i detaljen. Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Den sproglige del og den litterære, herunder kulturelle del af eksaminationen vægtes i forholdet til 2:1.